

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lær af fortiden - Lev i nutiden
Virk for fremtiden

Juni - juli 1981

Nr. 232 - 39. årgang

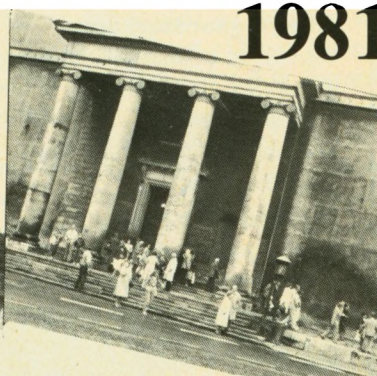
Lands- og Jubilæumsstævne

En spændende sejltur
i Københavns havn.

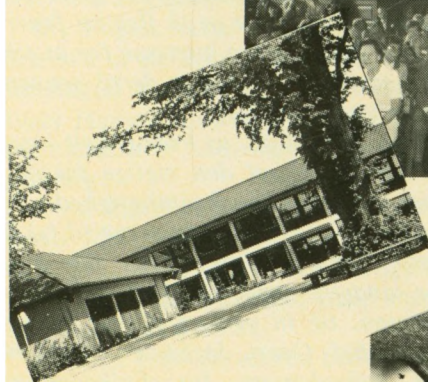
Rigets borg dannede rammen om stævnet

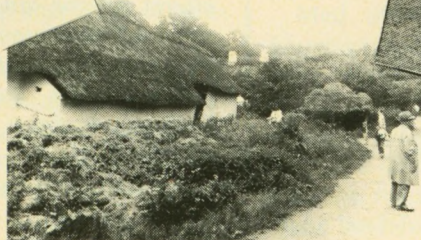
Til morgenandagt
i Slotskirken.

Udsnit af deltagerne i den tætpakkede festsal.

På Køllekølle serveredes
lækker frokost.

Madsen Mygdals gamle gård
var sidste mødested.

Frilandsmuseet i Lynghy et kulturminde fra bondens historie.

LANDS- OG JUBILÆUMSSTÆVNE

**Medlemsblad for
Dansk Slægtsgaardsforening**
oprettet 5. juli 1941

Redaktion:

Hans Hviid, Fåredammen 11, 5300 Kerteminde
telefon (09) 32 14 61

Kasserer, sekretær og annonceekspedition:

Fru Inger Hansen, Bjerggaardsvænget 9, 2840 Holte,
telefon (02) 80 25 37. Postgiro nr. 8 08 31 42

Slægtsgaardsarkivet:

Adresse: H. C. Andersens Boulevard 4
(2. sal t.v.), 1553 København V, telefon (01) 11 67 20
Arkivar Margrethe Ransy, telefon (01) 37 73 22,
arkivaren træffes på arkivet tirsdag og onsdag kl. 14-16
eller efter aftale.

Foreningens revision:

Statsautoriseret revisor Kr. Foged, Frederiksgade 1,
1265 København K, telefon (01) 11 77 88.

LANDSSTYRELSEN:

LANDSFORMAND: Gårdejer Jens P. Petersen, (R), Thyrasvej 7,
4100 Ringsted, tlf. (03) 61 00 23.

Næstformand: Gårdejer Holger Buch Juul, Jægergaarden,
Høllundvej 6, 7100 Vejle, tlf. (05) 86 50 21.

Gårdejer Peder Møller Frifelt, Frifeltgaard, 6870 Ølgod,
tlf. (05) 24 30 87.

Ovennævnte tre udgør bestyrelsens forretningsudvalg.

Gårdejer Jørgen Skoven, »Skovens«, Åsdal, 9950 Hirtshals,
tlf. (08) 97 11 66.

Proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, 5350 Rynkeby,
tlf. (09) 39 13 17.

Formand for bladudvalget.

Æresmedlem af landsstyrelsen.

Gårdejer Børge K. Fjordside, Skjalstrup, 7570 Vemb,
tlf. (07) 88 40 94.

Gårdejer Jens Bligaard, Oddense, 7861 Balling,
tlf. (07) 5810 11.

Gårdejer Poul Ipsen, Paradisgaarden, Ibsker, 3740 Svaneke,
tlf. (03) 99 65 35.

Gårdejer N. Sehested, Holmstol, 8883 Gjern,
tlf. (06) 87 50 19.

Gårdejer Poul Thyboe, Kirkemosegaard, 8981 Spøttrup,
tlf. (06) 47 70 87.

Gårdejer Vagn Mathiasen, Munkhøjgaard, Borsholmvej 11,
Hornbæk, tlf. (02) 24 00 05.

Formand for arkivudvalget.

Gårdejer Frede Falk Rasmussen, Vestervang - Marrebæk,
4873 Væggerløse, tlf. (03) 87 73 57.

Gårdejer Thomas Dahlmann, Vandlingvej 122, Vandling,
6100 Haderslev, tlf. (04) 52 36 97.

Gårdejer Carl Martin Christensen, Badstrupvej 39, Badstrup,
5484 Uggerslev, tlf. (09) 85 11 74.

Gårdejer Lars Andersen, Arnoje,
4660 Store Heddinge, tlf. (03) 70 10 64.

Tale i Holmens Kirke 15/6

holdt af major R. G. Petersen

For nogle dage siden udleverede jeg en fane i Slægtsgaardsforeningen i anledning af dens 40 års jubilæum.

Jeg havde forud fået et medlemsblad, hvor der på forsiden stod flg. motto: Lær af fortiden, lev i nutiden, virk for fremtiden.

Jeg lykønskede foreningen med det gode motto - og lad mig så tilføje, at hvis man i dag bad Dannebrog på baggrund af ¼ årtusindes erfaring om at give det danske samfund et godt ord med på vejen, ville det vel netop gå i samme retning med et »Tag dog ved lære af fortiden!« Men jeg kunne tænke mig, at 2. og 3. led i mottoet ville blive knyttet stærkere sammen til noget i retning af »Lev og virk for fremtiden i nutiden« - til fordel for vore efterkommere.

Et sådant ord med på vejen er jo lige velegnet, hvad enten det rettes til mange organisationer eller til samfundet som helhed.

Enhver af de tilstedeværende lige fra repræsentanter for børneorganisationer over skoler og ungdomskorps, idrætsforeninger, hjemmeværn m.fl. vil med udbytte kunne gå hjem og gøre denne leveregel til hele organisationens leveregel.

Nu skal det jo ikke tages som et orakelsvar fra vort nationale symbol, men det skal tages med i billedet, at hvis vi selv yder en ekstra indsats - og det gør vi, når vi har Dannebrog med i arbejdet - så vil vort virke få den rette betydning for fremtiden.

Vi er derfor i Danmarks-Samfundet glade for den store interesse, der er for at få flag og faner, men også for den lige så store interesse for at yde en indsats for at skaffe midlerne dertil gennem salget af det lille Valdemarsflag.

Dette er for os beviset på, at hver enkelt i dag som tidligere har indbygget den vigtige faktor i tilværelsen, der hedder national samhörighed.

Vi ønsker nu fane- og flagmodtagerne til lykke med det tildelte, der udleveres i højre side mod alteret af vor landsformand, direktør E. Haunstrup Clemmensen, og til venstre af vor hovedkasserer, kontorchef Geert Jørgensen. Fanerne fremføres af folkedansere fra Folkedansens Fremme i deres smukke, hjemmesyede egnsdrægter.

Til fanemodtagerne udleveres tillige et diplom.

RG.

Tvivlen blev gjort til skamme

Referat af Dansk Slægtsgaardsforenings Lands- og jubilæumsstævne på Christiansborg 13. - 14. juni 1981.

Landsmødet

indledtes lørdag middag kl. 13 i fællessalen. Her bød formanden, gdr. Jens Peter Petersen, Ringsted velkommen til den store forsamling (225 medlemmer havde meldt sig og tallet forøgedes om søndagen til ca. 250).

Formanden foreslog en hilsen til H.M. dronning Margrethe, som blev vedtaget med akklamation.

Efter nogle smukke mindeord over de afdøde medlemmer agronom Hans Balle og gdr. Jens Skau gik man over til selve generalforsamlingen. Gdr. Niels Pedersen, Kregme valgtes til dirigent og sekretær Inger Pedersen til protokolfører. Der blev aflagt beretning af formanden, arkivudvalgets formand gdr. Vagn Mathiasen, bladudvalgets formand proprietær Bent Bjergskov, der samtidig meddelte om Jens og Anna Jensens Fond. Disse beretninger kan læses andet sted i bladet. Efter en kort diskussion, hvor Hans Møller Hansen, Fyn - Magnus Jensen, Ribe, Thomas Dahlmann, Haderslev, Vagn Mathiasen, gdr. Johannes V. Hansen, Nyk. F. og redaktør Hans Hviid havde ordet, blev samtlige beretninger godkendt. Revisor Kr. Foged fremlagde et meget fint regnskab, der viste et pænt overskud. På grundlag af regnskabet havde Foged i lighed med tidligere år udarbejdet et budget for det kommende år. Regnskab og budget blev uden kommentarer vedtaget med stor akklamation.

Kr. Foged havde udtalt ønske om at gå, og henviste til sin alder, men dette blev afvist af forsamlingen og efter at have afkrævet sekretæren Inger Hansen som sædvanlig at være den daglige regnskabsfører indvilligede Foged i at lade sig genvælge.

Der var ingen valg til hovedbestyrelsen i år, kun skulle forsamlingen godtage de to fynske suppleanter gdr. Hans E. Madsen, Langeskov, 1ste suppleant og Aage Andersen, Urup som 2den suppleant, hvilket fandt sted.

Efter en kort »strækken ben«-pause blev mødet genoptaget. Formanden meddelte nu at hovedbestyrelsen havde vedtaget at udnævne proprietær Bent Bjergskov til æresmedlem af hovedbestyrelsen, hvilket forsamlingen tilsluttede sig med stort bifald. Til næste års mødested valgtes Århus og hermed sluttede mødet, og man gik ind til de ventende kaffeborde i Snapstinget.

Eftermiddagens festmøde

Fra festmødet skal kort refereres at mødet åbnedes af landsformanden med en kort tale, hvor han bl.a. begrundede de særlige festlige former, man havde ønsket at give dette års landsmøde i jubilæumsåret. Herefter blev ordet givet til Folkeetingets formand fhv. minister *K. B. Andersen*, der som »vært«, i huset, havde givet tilladelse til stævnets afholdelse. Dette motiverede *K. B. Andersen* med nogle meget hjertevarme ord til foreningen, hvis betydning han fremhævede, som værende en inspirationskilde fra landbostanden til politikerne, der var lydhøre overfor de ord, der kom fra foreningen.

Major R. G. Petersen, der kom fra »Danmarks-Samfundet« besteg nu talerstolen og bragte i velvalgte ord en hyldest til jubilaren »Dansk Slægtsgaardsforening«, hvorefter han overrakte formanden en meget smuk fane. Medens forsamlingen rejste sig blev fanen rullet ud og de traditionelle 3 søm slået i henholdsvis af major R. G. Pedersen (for Dronningen) - revisor Kr. Foged (for fædrelandet) og landsformanden Jens P. Petersen (for foreningen). Derpå førtes fanen på plads, hvorefter forsamlingen sang: »Vaj højt, vaj stolt«.

K. B. Andersen og Karlskov Jensen siddende i samtale.

Sidste taler var statsrevisor, fhv. forstander *Sv. Karlskov Jensen*, der havde taget imod opfordringen til at holde stævnets og jubilæets festtale. Det blev stærke, vægtige og alvorsfulde ord, der manede til eftertanke og talen blev da også modtaget med bragende bifald. Talen er i sin helhed gengivet andet sted i bladet.

Med afsyngelsen af *Gustav Bengtssons* nye Slægtsgaardssang kunne formanden slutte og vel som var imødeset med spænding og vel nok et vist gran af nervøsitet. Men en stor skare af tilfredse medlemmer gav udtryk for den glæde hvormed de havde deltaget og for den smukke og værdige måde alt blev afviklet på - dette tjente alene landsformanden til ære og man kunne med rette konstatere at al tvivl blev gjort til skamme!

Hans Hviid.

Formandens indledende velkomst ved åbningen af landsstævnet

Velkommen alle på Rigets Borg til vort jubilæumslandsmøde. Vi skal igennem et langt program i dag og i morgen, men jeg er forvisset om, at vi sammen alle vil bidrage, så disse dage bliver givende og festlige - så vi glade senere kan mindes timerne.

Tak fordi I kom i en tid hvor meget kalder hjemme for at få tilværelsen til at forme sig, så det kan fortsætte - det slægtsgårdsvirke som vi finder har en bærende kraft i sig.

Vi er et historisk sted hvor folkets kårne samledes i først 35 år indtil 1884 og senere indtil nu fra 1918 for at give folkestyret indhold og bag os taler maleriet fra 5. juni 1915 om et frihedsbudskab overgivet efter en tilpasning til tidens krav.

I eftermiddag gennemfører vi vort landsmøde og senere efter kaffen samles vi til festmøde hvor jeg beder alle være med.

Danmarkssamfundet overleverer os da en ny fane, Folketingets formand byder os vel mødt og forstander Sv. Karlskov Jensen holder festtale og vi synger den nye slægtsgårdssang. Derefter er der omvisning. Og så i aften fester vi i snapstinget.

Velkommen fra hele Danmarks land. Vi synger nu vor gamle slægsgårdssang fra 1949.

Efter formandens velkomsttale sendtes følgende telegram:

Til
**Danmarks Dronning
Fredensborg Slot!**

225 medlemmer af Dansk Slægtsgaardsforening samlet til jubilæumsmøde i Folketinget sender Deres Majestæt og den Kongelige Familie en hjertelig landbohilsen i erindring om en fin gerning hjemme og ude præget af stor menneskelig styrke.

Jens P. Petersen

Ved festmiddagen om aftenen modtog foreningen et smukt svar-telegram fra H. M. Dronningen.

Landsformanden aflægger beretning.

ÅRSBERETNING

Ved Dansk Slægtsgaardsforenings Jubilæumsmøde i Folketinget, den 13. juni 1981, aflagde landsformanden, gårdejer Jens P. Petersen, Ringsted, beretning for det forløbne år.

Vi vil lade vore tanker ved dette årsmøde gå ud over landet til medlemskredsen, til alle slægtsgårdsejere og i videste forstand til danske landbohjem, til familierne og slægterne med de tunge problemer.

Vi fejrer et jubilæum i dag, og vi ved, at befriften vil være et udgangspunkt og et virkested også fremover, men vilkåret og placeringen i folkets brede kreds kender vi ikke, og det største jubilæumsønske vi kan udtrykke er, at der må være en folkelig og politisk forståelse for landbrugets værdi i mange retninger, sådan at et grosted for større national velstand og for vækst i folkelig og menneskelig forstand kan bevares og styrkes. Hvis ikke forsvinder en del af den erhvervsfrihed og lyst til at virke på eget ansvar, som er grundpillen for en opbyggende gerning med stærke virkninger fremad og til siderne.

Den enkelte som er med i hjemmets mange gøremål skal nok øve sin gerning ud fra det personlige valg af produktion, og skal nok trække på den hammel som fællesskabet byder at virke med, men om den enkelte kan leve og skaffe udbytte, så der bliver nok at gøre godt med, er dagens og tidens store spørgsmål - for alle der arbejder med dyr og jord.

Bagude - over århundreder, årtier og år - ser vi både den fattige og ydmygede bonde og perioder med opgang, samvirke og resultater i følge. Det har bølget i ufattelig grad. Og det er jo frihedens vilkår, at det bugter sig, men hvor afvigelse ses, hvor klassehensynet og magtpositionen sætter skel, hvor solidariteten får håndsord og hvor nabo- og fælleshensynet bliver ladet agter - der går det galt. Og det synes at være et tidens varsko også nu, at man ikke klart ser de barske realiteter, nemlig disse, at vi har de samme vilkår og at de

samme virkninger venter, blot med tidsforskydninger, som kan straffe den ene gruppe stærkere end den anden. Den nationale erkendelse forskyder sig forskelligartet, eftersom borgeren er lønmodtager, producent og pensionist. Det er grundskaden i vort samfund i dag, og ensidige kræfters standpunkt forskyder sig stadig i forkert retning, deraf den nuværende nationale tilstand med dybe sår og skrammer.

Her står da dansk landbrug med skygger over sig, der fører til et mindre initiativ, et mørksyn og en større afmagt, fordi så meget synes formålsløst.

Dette er situationen overalt og gælds- og rentebyrden vokser - også i slægtsgården. Vi går mod trange tider hvis ikke den nationale og internationale tilrettelægning sætter sig spor så produktionsrentabilitet bliver et hovedspørgsmål til løsning af væsentlige samfundsproblemer.

I denne situation holder vi altså vort jubilæumsmøde, og af færre midler til rådighed sætter vi det ind der synes at være råd til - for andet end slid og slæb hører jo med til at leve et liv, som ingen af os tror blot skal være en daglig byrde, men også gerne skulle være en optrapning til forståelse og nydelse af de givne inspirationer, tilsat glæde og fuldkommenhed så langt den kan erkendes.

Der er gjort en indsats i det forløbne år i Dansk Slægtsgaardsforening, udfra den linietrækning som kendetegner de 40 års virke. En gennemgang af blade og protokoller viser den historiske og nutidige påpegning uforandret, kun ændret af de skiftende anliggender. Og vi har igennem året hæftet os ved de svære sager med tragediens præg over sig. Fra »Slægtsgaarden« kender alle vore udtalelser vendt til lovgivningsmagten, og vi har loyalt bakket de landbokræfter op der står med ansvaret nu. Jeg skal om lidt komme til det aktuelle. På den indre plan er der med aldrig svigtende omhu blevet udrettet det der kræves. Ude i landet har møder, udflugter og havearbejdet givet et godt resultat. Så langt indbydelsen rækker bliver den modtaget af medlemmerne, men på mange egne kunne der nok lægges flere kræfter i, så ét eller to tilbud nåede medlemmerne. Jeg appellerer til initiativer alle vegne, til møder, besøg i landbohem, i andels- og produktionsbedrifter og på historiske steder. I Sønderjylland, på Sjælland og på Lolland-Falster og på Bornholm og på Fyn afgiver man et godt eksempel, og med det årlige møde i Randers i erindring må der kunne aftales møder m.m. i den øvrige del af Nord-, Midt- og Vestjylland. Et særligt punkt er medlemshvervningen som må kunne udstrækkes langt mere. Vi har fået 70 nye medlemmer i 1980,

men tallet må kunne mere end fordobles. Jeg appellerer til alle om at tænke og handle her, overfor den nære familie og venne- og bekendtskabskredsen. Om arkiv og blad berettes nærmere, men jeg er forpligtet til at nævne, at fru Ransy og Vagn Mathiasen som arkivar og formand samt Hans Hviid og Bent Bjergskov som redaktør og formand har udrettet så meget, at der er gjort alt hvad der med rimelighed kan forlanges, og de repræsenterer en energi og samarbejdstakt som er forbilledlig. I sekretariatet gør det samme sig gældende ved Inger Hensens altid perfekte ledelse og samarbejdsevne, der gør at alting ordnes på tid og sted så intet går på gulvet. Og i regnskabs- og revisionsafdelingen sætter Kr. Foged sit præg på foreningsarbejdet i akkurat og kyndig retning. Jeg takker alle her nævnte og så også den landsbestyrelseskreds som det er en fornøjelse at kende og have samarbejde med, fordi interesse og initiativ lægges for dagen. Vi plejer nu forbindelse med de danske hjemstavnsforeninger og med det Kgl. danske Landhusholdningsselskab, som ønsker at høre fra os ved lejlighed og forskellige tilbud fra sidstnævnte ved køb af bl.a. bøger vil kunne komme medlemmerne til gode. Jeg kan svare på spørgsmål herom over året.

Medlemstallet er stabilt, men desværre er tallet dalet lidt i år. Vi har et medlemstal på 2220, det er 40 færre end i fjor. Vi må tilskrive krisen dette, men agitationen for at få flere med skulle let have opvejet dette. Vi bør være flere.

I Jylland er 31 tilgået og 61 afgået og på Øerne er de tilsvarende tal 39 og 49. Vort mest stabile område er Bornholm, aldrig nogen afgang og hvert år flere medlemmer, ialt har vi 66 bornholmske medlemmer, meget fint.

Jeg vender mig herefter til de erhvervsproblemer som truer med at sønderslå sunde og gode virkesteder. Samfundskrisen er en fælles krise, som imidlertid ikke bliver bekæmpet ved gavnlige holdninger og ved en realitetssans der gavner viden om. Et fremtrædende træk er krævementalitetens uhæmmede vold mod andre og den ensidige fremhæven af særinteresser. Deraf vokser afstanden og den fantastiske tro på egen fortræffelighed. I politiske og faglige kredse går eftertanken til grunde i ensidige forsøg på at hævde egen ret uden at tænke på andre. Vi har for dårlige politikere i dagens Danmark, ikke i menneskelig forstand, men fordi flertallet af dem er bundet og bastet i den indrammede fold og ikke har kræfter til at lede og præge udfra det samfundshensyn der overskygger alt - hvis man åbner øjnene - og vore faglige ledere er ikke af en karat så de ser konsekvenserne når de registrerer kravene og truslerne nedefra. De går for vidt i

ders tilrettelægning under indkomst- og løn-opgøret og deraf følger højere priser, nye skatter, større inflation, ny arbejdsløshed og så går starten for en ny omgang accelererende niveaufør-højelse.

Og stadig lyder de hule påstande om, at man har taget hensyn. Lad det være sagt lige ud: Man gør folkestyret en dårlig tjeneste - og dårlig er vel i grunden ikke ordet. Det er få kræfter i dagens Danmark der har alsidige hensyn at påpege og de mange på højre- og venstrefløjnen bliver flere, alt imens de midterste bliver mere frygtsomme. Mange spørger ofter efter de midterkræfter der skulle stå for solidaritet, de putter sig og er vel smittet, så de søger tavsheden vel rigeligt. De bør vågne op.

Jeg vil gerne opfordre herfra til en folkelig rejsning med appel til de, der i erhvervslivet og den store brede foreningskreds i Danmark lever et stilfærdigt og værdifuldt liv - blot i for stor afmagt overfor moderne lystbetonede og voldsomme aktioner. Hvem vil gå foran? Vil højskolen, vil de politiske besindige, vil erhvervslivets og arbejdsmarkedets trofaste tjenere, vil familien der opmærksomt men ofte frygtsomt iagttager, vil den ungdomskreds der har kræfter og evner og kan skønne i begge retninger? Jeg spørger blot og opfordrer. Et tidsskrifte, og ofte til det værre, er mange gange forekommet, fordi de bærende kræfter gik i hi, blev vildledt eller truet til tavshed. Det bør ikke dreje mere i gal retning. Politisk, fagligt og kulturelt er der meget at være opmærksom på med henblik på at værne det vi kan bruge fremefter, og for at vælge, så vi bliver midt på vejen. I danske slægtsgårde vil vi ikke være dem der løber risiko forud for påkrævende ændringer. Vi vil hellere være et skridt bagud, fremfor at skulle tage skridt baglæns, fordi man kan forudse en afgrund.

Det gælder om at der nu vælges en vej så erhvervsopdragelse - og forpligtelse, og nævnt i forbindelse hermed en økonomisk fremgang, får rettet op, så priser og omkostninger giver grundlag for en lønnende virksomhed i takt med det almindelige nationale niveau. Det går ikke, at vi i Danmark undergraver hinandens evnen til at yde, ved særskatter, større omkostninger, nye afgifter, flere skemaer, højere renter o.s.v. Vi er ganske enkelt ikke udrustet i landbruget og heller ikke andre steder, så vi kan lade dråben fortsætte med at gøre tyngden større. Og fra dag til dag brister det, så der, så der. Tvangsauktioner og betalingsstandsninger hærger dette land og ødegårde og tomme butikker og standsede virksomheder betegner dages store uorden.

Vi har et prisproblem som må plejes nøje, en sanering at gennemføre der må koste tab og afsavn, en tilskudsordning at realisere så en liden tue ikke vælter læsset - og så man der sætter et søgelys på hele landbrugspolitikken, så villig kapital kan øge investeringerne. Hvad jeg mener med dette sidste? Jeg mener at landbrugslovene må administreres overmåde lempeligt, og antagelig ændres så andre kan finde finansieringsmuligheder ved køb og investering i dansk landbrug. I selve landbruget er vi for få til at klare generationsskiftet og kapitaltilførslen. Danske landmænd magter ikke alene kæmpekravene til produktionen til et Europa- og verdensmarked, som i tilfælde af blot det mindste opsving vil stille vare og kvalitetskrav langt udover vor nuværende formåen.

Vi har et prisproblem, javel. Og jævnsides med lønstigninger må produktionen betales rimeligt. Og det nås nok også, blot skal vi betragte dette nøje. EF-samarbejdet vil ikke i den store sammenhæng svigte dansk landbrug, og derfor går de landmænd galt i byen der modarbejder denne store fælles sag for at fordele goderne, via en produktion der er lønnende. Vandringen fra landbruget uden et EF ville vise en fattig skare på flugt. Prismæssigt kan vi nok klare sagen. Vi har en sanering at gennemføre som efterlader nogen uden for denne. Nogle landmænd kan ikke reddes, men vi vil ikke høre nogen skoser fra andre her. De mange har fulgt 1977 betænkningen i tro på, at hvad de fik af råd betegnede fornuft. De er blevet ofre for en periodemæssig optimisme der rammer hårdt når den bygger på sand. De, der skal have kritik, er dem der ikke tænkte sig om når de skrev betænkning og udstedte lånebevillinger. Problemet er nu om landbruget skal reddes, og det kræver statstilskud i en lang periode og sagen er vel nu at gennemføre en særlig kortfristet f.eks. 10 til 15-årig statsobligationsordning der opsuger penge som udenom statskassen burde tilgå de landbrug der kan reddes, således at den effektive rente for den enkelte blev ca. 10%, og således at staten derudover dækkede obligationsejerne ind. Det er nok billigere for staten end de mange særordninger og vil skaffe flere penge til produktionen. Og administrationen bør ligge hos landbrugets centrale organer og nationalbanken i fællesskab. Jeg anbefaler en politisk og faglig dybdebehandling af dette spørgsmål og iøvrigt af de tilgrundliggende vanskeligheder. Jeg opfordrer alle til virkelig konstruktivt at sætte søgelyset på problemstillingen vedrørende kapitalbehovet, i stedet for at skændes om tilskud ved hjælp af nye forligsordninger, hver anden måned.

Vi skriver 1981 og skulle gerne finde bedre veje ad 80'ernes år. Der er både forstand og produktionsevne til rådighed, men vi har brug for rolige, besindige og sunde tankebaner under den tilrettelægning der samfundsmæssigt og privat gi'r rejning. Vi kan ikke protestere os til et bedre samfund, og vi kan ikke springe på hovedet ud i ethvert projekt og forlange at det skal gå godt. Vi bør i Slægtsgaarden yde vort bidrag til at finde en mere lige vej. Vi kan vel sige det således: Hjemme må sagerne, forslagene, fortolkningerne vendes og drejes, og al faglig ydelse have en forstandsmæssig start - og udadtil bør vi støtte og styrke de modne holdninger, idet vi bygger på hvad der står skrevet om det bærende menneskelige og saglige i alle forhold. Det er ikke noget stort forlangende til os selv. Det er blot en selvfølge for det oplyste menneske.

Tak for året der er gået - det lærte vi meget af. Det rykkede i os, men forhåbentlig skadede det ikke så meget, at slægtsgårdsfolket blev sig mindre bevidst mange ting. Vi skal være en sund planke i bolværket. Og det der er arvet synker sent i grus. Værne og virke - så er det hele sagt.

Jens P. Petersen.

Beretning fra Arkivudvalget

Arkivudvalget har i dag aflagt besøg i arkivet og konstateret, at alt er i god orden under fru Ransys ledelse.

Der er i årets løb foretaget 34 folketællingsopgørelser og der ligger mange anmodninger og venter.

Vi kan kun glæde os over, at der er så stor interesse for slægtsforskning. Det viser, at der stadig er lidt kultur tilbage i det danske folk.

Der har i årets løb været 32 besøgende på arkivet. Desværre har der også været besøgende, som ikke er registreret, idet fru Ransy konstaterede, at der var nogle håndværkere, der havde lånt stigen. Dette opdagede fru Ransy efter megen spekulation på, hvor den dog kunne være, og til sidst at kigge gennem nøglehullet til naborummet, og fandt den der.

Det gentog sig, at stigen forsvandt, og så fik vi oplyst, at det var den samme nøgle, der skulle bruges til alle dørene på gangen.

Der er nu sat en ny lås på arkivets dør. Så nu er det kun fru Ransy og mig, der kan aflægge besøg hos naboen, da vi stadig er i besiddelse af den gamle nøgle. Vi agter dog ikke at gøre brug af den.

Forud for sin beretning udtalte formanden følgende mindeord

Vi må i år undvære to af foreningens første medarbejdere og virksomme støtter over de mange år. To der så perspektivet for at kunne komme videre ud fra det lange virke i slægtsgården og som fandt det nødvendigt at klargøre og fundamentere, så det kom til at flugte så bonden følte sig som et led i en lang udvikling i det store sigte og i den hjemlige verden.

Godt at de gik foran, samlede tilslutning, vakte til forståelse og samlede resultater ud fra et omfattende virke, der hvor de var. Og de levede med i vanskelighed mod os andre, og påmindede opgavens betydning.

Hans Balle var vor ejendomsrådgiver i en årrække, Slægtsgaardens redaktør i en periode, arkivets engagerede fortæller. Skribent vedrørende generationsproblemerne, en slægtsgårdsskikkelse af karat.

Hans Skau var den sønderjyske stoute landboleder og nationale foregangsmand, praktisk landmand af format ydende overalt, så det sås, at han kom fra en landsdel og en folkekreds der stod for stoute holdninger og et fint sindelag, som spejdede udover skel og horisont.

De bar begge igennem så andre havde lettere ved at fortsætte.

Vi mindes dem i dyb taknemmelighed.

Æret være og fred over deres minde.

Sidste år omtalte jeg, at der var forhandlinger med Fredericia kommune, om at flytte arkivet dertil. Disse forhandlinger må vist betragtes, som løbet ud i sandet. Men da vi sidste år besøgte Haunstrup Clemmensen, som jo er direktør for Kreditforeningen Danmark, der ejer bygningen som arkivet er i, benyttede jeg lejligheden til at trække ham til side, og fortælle ham, hvad arkivet var, og jeg fik da det tilsagn, at hvis jeg fik besked fra Kreditforeningen om, at nu skulle vi ud som bestemt, til 1. april 1981, skulle jeg henvise til vores samtale, hvilket jeg også gjorde, da en herre fra Kreditforeningen ringede i februar.

Arkivet er der stadig, og forbliver der indtil vi har en bedre løsning. Man havde den opfattelse, at arkivet bare var noget, der lige så godt kunne stå i nogle papkasser på et tilfældigt loft.

Målet må nu være, at vi finder nogle værdige lokaler til arkivet, men indtil videre er det på H. C. Andersens Boulevard 4, 2. sal t.v.

Vagn Mathiassen.

Beretning fra bladudvalget

Det er efterhånden blevet en let opgave at fortælle om vort blad »Slægtsgaarden's« forhold ved vort årsmøde, alt har jo gået i en rolig gænge også i år - til trods for at vi jo atter i år må acceptere vor andel i de stadige prisstigninger.

Bladet ser ellers ud til at have fundet en form, som vore medlemmer sætter pris på. Jeg formoder det er den gavnlige, saglige kritik vi gennem årene har mødt, der har gjort sin indflydelse gældende, da de henvendelser jeg i dag modtager indeholder væsentlig positive udtalelser som f.eks.: Som efterskrift på et brev andet indhold »tak for Jeres gode blad«.

Hvis dette er en generel opfattelse må takken i væsentlig grad henvendes til vor redaktør Hans Hviid, for aldrig svigtende interesse og for den ildhu han lægger for dagen når det gælder »Slægtsgaarden«. Fra medlemskredsen bør vi skønne på alt det og støtte ham med aktuelle eller historiske indlæg, det er hans styrke og fordi det gør bladet mere levende.

Et andet moment må også nævnes i denne forbindelse, nemlig samarbejdet med vort trykkeri »Kjerteminde Avis« der har udviklet sig i en god retning. Fra ledelsens side, men især også fra faktor Axel Petersen gøres en god indsats for at vort blad kommer til at fremtræde pænt og at det udkommer til tiden trods de vanskeligheder branchen har været ude i.

»Slægtsgaarden« er ikke jubilar samtidig med foreningen idet det første nummer udkom den 15.-10. 1942 under journalist Chr. Damms ledelse, men forøvrigt plejer vi at fejre jubilæer hver gang »Slægtsgaarden« i sine fortløbende numre passerer et rundt tal f.eks. 100-200 i dag har vi nået nr. 231.

Kr. Foged aflagde sit sædvanlige fine regnskab og genvalgte med akklamation (her med fruén).

Bent Bjergskov blev udnævnt til æresmedlem af hovedstyrelsen. Fruen syntes en byrde blev lettet fra hans skuldre.

Inden jeg slutter vil jeg gerne nævne den betydning tidligere redaktører har heft på bladets linie og renome. Vor første formand Jørgen Petersen afløste hurtigt Chr. Damm og i 51 blev han afløst af redaktør Ib Poulsen efter hans død redegjorde red. Preben Hellund bladet en kort tid hvorefter foreningens mangeårige medarbejder Hans Balle redigerede bladet inden det blev Hans Hviids tur til at sætte sit præg på bladet.

Og til sidst vil jeg gerne give udtryk for det jubilæumsønske at »Slægtsgaarden« fremover må være i stand til med sine bidrag at give styrke til den kamp om landbrugets fremtid vi i dag er ude i.

Bent Bjergskov.

Jens og Anna Jensens Fond

Her kan omtalen gøres meget kort, idet næsten alle fondens midler er udlodede og nye udlodninger kan derfor først finde sted efterhånden som renter og afdrag indgår.

Vi har selvfølgelig også i fonden mærket de knappe økonomiske tider, især på de mange ansøgninger, men vi har dog endnu ikke sporet nogen træghed i terminsydelserne, og vi håber at de billige penge vi har kunnet stille til rådighed ved generationsskifterne har været en god lille hjælp til at komme gennem kriserne.

Bent Bjergskov.

Den ny Slægtsgaardssang

Melodi: Velkommen Lærkelil.

*Er tiden end lidt kry
med jetlarm under sky,
stilfærdigt er mit sted i Danmarks have.
Den gård var fædres ly,
det hjem familiens ry,
mit hus er mange slægtleds mindegave.*

*Bag såmaskinespor
hvor kornet givtigt gror
og gror, så det er hele folkets føde,
som sået efter snor
på slægtens gode jord -
i denne grokraft skal jeg livet møde.*

*Om tiden hånligt ler,
jeg har mit stæde her,
hvordan end verden kaster med sin terning.
Mod alt, som hastigt sker,
så går det sindigt her
at holde troligt fast ved slægtens gerning.*

*Det synker sent i grus,
hvad arvet er som hus,
ja, mer end hus, et hjem, som jeg forvalter,
så ejerglædens rus
går til i tidens brus,
den ofrer jeg på fædrelandets alter.*

Gustaf Bengtsson.

Forstander Gustav Bengtsson

ligger for tiden syg og var derfor forhindret i at være til stede ved årsfesten. På opfordring havde forstanderen skrevet en meget smuk sang til Slægtsgaardsforeningen, og man ville gerne have sagt en personlig tak for den.

Endnu en slægtsgårdssang var indsendt af gdr. Carl Olsen. Begge sange blev sunget ved middagen og findes iøvrigt trykt i bladet.

Dette blad

fremstår som jubilæumsnr. med uddrag af taler, sange og referater fra stævnet, hvorfor en del af det »almindelige« stof har måttet udgå, men kommer i flg. numre. Vi håber og tror vore medlemmer gerne vil have et fyldigt minde om de festlige dage.

Red.

Pluk fra stævnet

Morgenandagten

i Holmens Kirke holdtes af pastor emir. *Helge Buus*, tidligere Fanefjor Kirke.

På Kolkolle

Landbrugets kursus- og konferenceejendom ved Furesøen blev søndagsfrokosten indtaget. Administrationschef (direktør) *Lis Elvang* fortalte medlemmerne husets historie.

»Edelgrave«

Afd. minister Madsen Mygdals smukke gods ved Måløv. Den nuværende ejer fabrikant, godsejer *Gudmund Jørgensen* fortalte dynamisk og inspirerende om sit spændingsfyldte liv. En foregangsmand med mod på livet og mod til at prøve kræfter med mange spændende opgaver, hvoraf den største skulle blive grundlæggelsen af Saftfabrikken i Vallø - »som har givet mig råd til at bo på Edelgrave« - sluttede Gudmund Jørgensen.

Samme godsejer

måtte svigte gæsterne, da man kom til »Edelgrave«. Han var efter sit foredrag sporensstrengs ilet til Odense, hvor han skulle heppe spillerne fra Herfølge Fodboldklub op, idet han er sponsor for klubben. Men husets frue var sin opgave værdig som værtinde og førte charmerende rundt i de smukke lokaliteter, der ikke fremtræder som museum, men dannede rammen om et smukt og hyggeligt hjem, hvor der blev levet og virket.

Alarm på Frilandsmuseet

Det vakte nogen opsigt, da alarmklokkerne pludselig tog fat. En af vore gæster (vi skal ikke nævne navne) havde glemt den gamle museums-sentens »nix pille« og været for nysgerrig. En meget vred kustode belærte den arme synder om de strenge regler, og der faldt atter ro over feltet.

Aftenunderholdning

Under og efter festmiddagen var der sørget for diverse underholdning.

Kapelmeister, fhv. skoleinspektør *Erik Ledstrup* leverede med sit orkester taffelmusikken - smukt, fornøjeligt og værdigt. Den tidligere lærerinde fra Stege *Kirstine Jørgensen* fortalte - iklædt sin bedstemors gamle dragt en festlig historie fremført i sjællandsk mundart. Endelig fremførte Køge Folkedansere (20 ialt + 5 spillemænd) en serie af de gamle danse, og siden blev de smukke dragter fremvist for gæsterne.

Red.

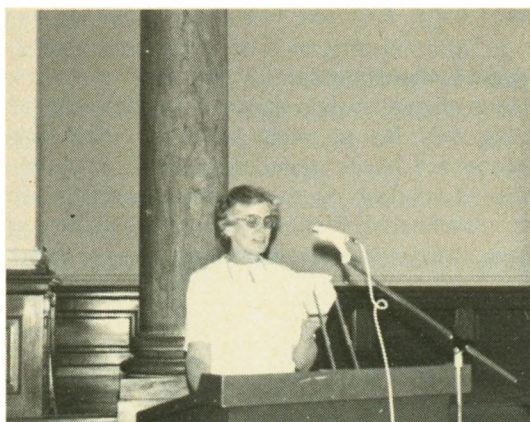
Profiler

K. B. Andersen bød som tingets formand og husets vært gæsterne velkommen.

Sv. Karlskov Jensen holdt i vægtige og alvorfulde ord en incisterende tale.

Tove Mathiassen sang for til alle festsangene med smuk og kangfuld stemme.

R. G. Petersen, major - overrakte på »Danmarks-Samfundets vegne foreningen en smuk fane.

fra stævnet

Jens Peter Petersen, landsformand, samlede alle tråde - og tog en stor sejr hjem.

Vagn Mathiassen, arkivudvalgsformand, påhørte også de mange taler med stor interesse.

Carl Martin Christensen, hovedbestyrelsesmedlem og Fynskredsens formand var en lydhør tilhører.

Ivar Dokker, agronom - var med sine 92 år stævnets alderspræsident og tog med sin frue livligt del i begge dages programmer.

Profiler (fortsat)

Else-Margrethe Ransy, Slægtsgaardsarkivets energiske og dygtige arkivar - her ved siden af udvalgs- og hovedbestyrelsesmedlem Peder Møller Frifelt.

Hans Hviid, »Slægtsgaardens redaktør, læste op for deltagerne og fungerede som aftenens toastmaster.

Kirstine Hansen, fhv. lærer, underholdt festligt i sjællandsk mundart.

Inger Hansen, foreningens uforlignelige sekretær havde gjort et enormt arbejde forud - og alt klappe.

De mange billeder

som liver op i dette jubilæumsnummer er leveret af henholdsvis: Thyra Bjergskov, Kbhv., Henning Pedersen, Holte - og Niels Erik Christensen, Kallundborg.

Eftermiddagens smukke jubilæumsmøde

Formanden - Jens Peter Petersen - indledte eftermiddagens festmøde med følgende ord

Velkommen til vort festmøde. Det er en gammel nordisk tradition at runde dage bliver markeret med den højtidelighed og det tilbageblik tilsat visioner for fremtiden, som kan give inspiration og tillid stående overfor opgaver. I Norge og Sverige søger man stunder der kan højne og gavne, vel nok mere end herhjemme, men vil vil i dag i Dansk Slægtsgaardsforening prøve at løfte til bedre erkendelse gennem afholdelse af dette vort festmøde. - Velkommen slægtsgårdsfolk stævnet hid, måtte vi finde tonen og takten bedre, ved det vi møder i denne stund.

Og velkommen til de, der vil hjælpe os med at få denne lørdag eftermiddag til at blive mindeværdig. Velkommen til folketingets formand og tak fordi vi må være i tingets hus, her hvor trådene samles, her hvorfra budet kommer til os alle om at være demokrater og om at lyde efter lovens bogstav, mening og hensigt.

Tak skal du have K. B. Andersen for dit ja og for dit løfte om at sige nogle ord til os, her efter faneoverrækkelsen som bliver det vi først vil overvære. Danmarkssamfundet har givet Dansk Slægtsgaardsforening det dyrebare klenodie som en Danebrogsfane er og overrækkelsen finder sted om et øjeblik. Jeg byder velkommen til og takker Danmarkssamfundets repræsentant hr. major R. G. Petersen.

Og jeg byder dagens festtaler, forstander Sv. Karlskov Jensen velkommen. Vi kender alle navnet Karlskov Jensen, fra skoleverdenen, fra rådgivningsfunktionen i landbrugets tjeneste, fra folketingets forsamling, fra statsrevisionen o.s.v. Men inden vil vi også for første gang synge den nye slægtsgårdssang forfattet af højskoleforstander Gustaf Bengtson, Lollands Højskole, som med sjælden evne har grebet tidens tone og skrevet sin slægtsgårdssang anno 1981. Vi takker Gustaf Bengtsson og sender vore allerbedste tanker til et strengt sygeleje på Lolland.

Velkommen alle - god fest.

Endnu en festsang tilsendt foreningen

Melodi: I Danmark er jeg født

*Vor slægt sit spor så dybt i tågen dølger
dog aner - føler vi de skjulte spor,
som med os nu og i vor fremtid følger.
I sindet toner slægtsferfaringsord.
De gamle rydningsfolk vi mindes vil og agte,
til bondeliv og -virke grund de lagde
på fædres jord
virker vi nu og bor.*

*Med hakke og med ard de jord opdyrke,
men allerførst i skov lød øksens klang.
Og senere ved tunge hjulplovs styrke
blev stub- og stenfyldt ager samlet vang.
Da toner landsby frem med fællesskab om ploven
med ly for ulv og andet ondt fra skoven.
Frit sammehold
altid var bondens skjold.*

*Udflyttergård - let svingplov ikke bryder
den mange hundredårig landsbyarv.
Snart ser vi nye fællesskaber skyder
af andelstanken frem til bondens tarv.
Ja, nyt udfolder sig som tiden det betinger,
dog agt for gammel færd i sindet klinger,
mens slægtsgaardsjord
vi pløjer med traktor.*

*Og slægters fodtryk gården helt omringer
i tusindvis fra arbejdsdag og fest.
Udsyn til mark fra tofteporten bringer
slægt - led for led - os nær som tankens gæst.
Med gadeporten vendt - bredtåben ud mod verden
indsluser nyt til daglig drift og færden.
Så frodigt gror
alt nyt på gammel jord.*

*Vort landboliv os bringer mere glæde,
end den bedriften gi'r i mark og stald.
Majmuldens grødeduft af sol og væde
med tankeflugt om arv og bondekald
til værn om slægtsgaardsjord, vi fik en tid i eje,
og lede ungdoms lyst til landboveje.
Ja, Danmarks jord
svigter ej den, som tror.*

Faneindvielse

Inden statsrevisor Sv. Karlskov Jensens tale blev ordet givet til major R. G. Petersen, som på Danmarks-Samfundets vegne overrakte den jubilerende forening en meget smuk fane.

Fanen overrakte til landsformanden og blev indviet på traditionel vis efter at være rullet ud:

1ste søm ved major R. G. Petersen for H.M. Dronningen.

2det søm ved revisor Kr. Foged for fædrelandet.

3die søm ved landsformanden for foreningen.

Derefter førtes fanen på plads, hvorefter højtideligheden afsluttedes med at forsamlingen sang »Der er ingenting der maner«.

Den ny fane indvies. Formanden slår det 3die søm i for foreningen.

Statsrevisor, forstander Sv. Karlskov Jensens festtale

I Slægtsgaardsforeningens første halve snes år frem til begyndelsen af 50-erne var landbruget endnu det helt dominerende erhverv med en eksport, der udgjorde ca. 70 pct. af den samlede danske eksport.

Direkte var der knyttet ca. 400.000 personer til landbruget, og en stor del af det øvrige erhvervsliv var på forskellig vis afhængige af landbruget.

Endnu mere betød landbruget folkeligt og politisk. I de små kommuner før Kommunalreformen i 1970 var det landmænd, der helt dominerede sogne- og amtsråd. Også på Christiansborg gjorde de sig stærkt gældende, og det var hele det danske samfund godt tjent med!

Disse landmænd var gennemgående selvstændige i tankegang. Fra egen bedrift vidste de, at indtægter og udgifter skulle nå sammen og fejl-dispositioner måtte man selv bære. Fra højskoler og andelssamvirke havde mange fået et vidsyn og en samarbejdsindstilling samt en ansvarsfølelse for hele samfundet, som desværre er en megen sjælden vare i dagens Danmark! Men det rakte videre ud. En stor del af de toneangivende lærere, redaktører og embedsmænd fra denne og tidligere perioder kom fra landbohjemmene og medbragte samme indstilling. Ikke mindst slægtsgårdene fostrede mange af disse samfundsstøtter. De havde rod i dette og var præget deraf.

Fra begyndelsen af 50-erne kommer dansk landbrug for alvor i støbeskeen. Mekaniseringen og den vældige tekniske udvikling førte til, at 75.000 selvstændige landbrug blev nedlagt og lige så mange landmandsfamilier blev lønarbejdere sammen med de 160 - 180.000 medhjælperer landbruget måtte tage afsked med. Lykkeligt over al måde var det, at denne udvikling kom på et tidspunkt, hvor der var brug for dem i industrien og andre steder.

Historiekriverne taler »om de glade 60-ere« med alle tiders økonomiske vækst og velstandsfremgang. Man glemmer oftest, at landbruget ikke fik del i velstandsstigningen, tværtimod. EFTA gav industrien hidtil ukendte muligheder, men landbrugsprodukter var ikke med under frihandelen. »De Seks« gav os ingen rimelige muligheder som udenfor stående. Trods støtteforanstaltninger af forskellig art faldt landbrugets indtægter til 60 pct. af den øvrige befolknings. Mange »byfolk« opfattede landbruget som »en klods om benet«. En Århus-professor foreslog præmie for afskaffelse af kvægholdet.

Heldigvis for det danske samfund ville landbruget det anderledes. Trods den enorme afvandring lykkedes det ved rationalisering, mekanisering og en kæmpe arbejdsindsats at opretholde produktionen og eksport, men produktionsapparatet blev nedslidt.

I oktober 1972 gav en folkeafstemning tilslutning til Danmarks optagelse i det udvidede Fællesmarked.

Nu fik vi gradvist friere afsætningsvilkår og bedre priser. Optimismen fik igen grobund i landbruget.

Men det gik ikke helt som ventet af landbruget. Samfundet var ikke længere de mange selvstændige virksomheders samfund, men et lønmodtagersamfund. Arbejdskonflikten i foråret 73 førte til vældige lønstigninger. Alle skulle have del i EF-fordelene på landbrugsområdet. Der blev givet los for de offentlige udgifters stigning med et stort merforbrug og betalingsbalanceunderskud som resultat. Udviklingen blev kraftigt forværret af vældige olieprisstigninger og stigninger i proteinpriserne. Følgen blev voldsomme stigninger i inflation og renteniveau.

Det er beskæmmende nok denne erhvervsfjendtlige hjemlige politik, der har skabt landbrugskrisen. Vesttyske og hollandske landmænd er ikke i samme situation trods stort set samme EF-vilkår.

Landbrugets renteudgift er fra 72 til i dag steget fra 2 til 7 mia. kr. Landmandsårsindtægt er næsten uændret 50.000 kr. mens industriarbejderens løn er fordoblet til ca. 100.000 kr. i samme periode.

På trods heraf betalte landbruget i ejendoms-skatte knapt 2 mia. kr. Ud af en brutto-faktorindkomst på 14 mia. kr. betaler landbruget 7 i renter og 1,5 - 2,0 i ejendomsskatte. I sandhed en skøn »overskudsdeling«.

Er der da en fremtid for dansk landbrug?

Ja, enhver depressionsperiode har sin tid, og afløses af en opgangsperiode. Sådan gik det i 30-erne og i 50-erne, og sådan vil det også gå denne gang. Med en netto-gæld i udenlandsk valuta på over 100 mia. kr. kan landbrugets meget store netto-valutaoverskud slet ikke vurderes. Dette gælder også industrien naturligvis, men denne bygger i ret høj grad på halvfabrikata som importeres.

Stadig flere af verdens lande bliver fødevarerimportører. Industrilandene har allerede nu dobbelt så stort et landbrugsareal pr. indbygger som u-landene. Forskellen øges med den store befolkningstilvækst i u-landene. De får stadig større behov for kornimport.

»Mellem-landene«, Opec, Japan, Sydkorea, Brasilien m.fl. har en særdeles stærk økonomisk vækst som medfører øget forbrug af animalske fødevarer. De vestlige industrilandene har fra 70 - 77 haft en årlig vækst i brutto-nationalproduktionen på 2,4 pct. medens mellemlandenes stigning var på ca. 6,5 pct.

Ost, mælke- og kødkonserver bliver en mangelvare fremover. Danmark har store muligheder her, men det fordrer en ændret indstilling hos Folketingets flertal. Der er allerede slået meget i stykker, og et forarmet erhvervsliv - herunder landbruget - kan ikke udnytte selv de bedste muligheder.

Ingen arbejder mere effektivt end den selvstændige bonde - ingen yder større bidrag til den nødvendige valutaandtjenning - ingen belaster socialvæsenet herunder boligtilskuddene mindre.

Tåbelig den regering og det folketingsflertal, der ikke i tide erkender dette og drager konsekvenser deraf!

Jeg tror på, at en ændret indstilling vil bane sig vej!

Sv. Karlskov Jensen.

Velkommen til nye medlemmer

Gårdejer Jørgen Dahlmann,
»Gammeleje«,
Vandlingvej 122, 6100 Haderslev

Gårdejere Kirsten og Kresten M. Odgård,
»Damgård«,
Kr. Jespersensvej 13,
V. Hvidbjerg, 7960 Karby.

Det kongelige danske
Landhusholdningsselskab,
Rølighedsvej 26,
1958 København V.

Typograf Poul Færk Magnussen,
Åvænget 15,
4293 Dianalund.

Gårdejere Tove og Geert Andersen,
Torslundevej 4,
4960 Holeby.

Gårdejer Preben Nielsen,
Hanebæk, Orup,
4640 Fakse.

Gårdejer Erling Nielsen,
Espemosegaard, Lund,
4660 St. Heddinge.

Gårdejere Mie og Jens C. Hansen,
»Nejsmøllegaard«,
6310 Broager.

Proprietær Jens Bach Dideriksen,
Isakslund, Vivild,
8961 Allingåbro.

Gårdejer Gudrun Udbye,
»Gl. Hesselballe«,
6040 Egtved.

*- Og så sluttede festen med en stor middag,
hvor taler, sang, musik, dans og anden
underholdning fyldte aftenen.*

Festtale ved jubilæumsmiddagen den 13. juni 1981

Der er megen grund til at fastslå på en jubilæumsdag at historien er mange ting. Den kan være en kilde til erkendelse og forståelse. Den kan være et bånd der binder og giver en sammenhæng, der fører til stærk bevisthed. Den kan være et fodfæste der gør at dagen kan udholdes, leves og at der bliver tale om oplevelse. Den kan være en byrde der sinker fremskridt og udvikling, men også en ballast der holder kursen i uvejr. Og historien kan give perspektiv og retning fordi ekkoet, genlyden høres. Det historiske er en kraftkilde, ja, er det, der giver den egentlige slagkraft i et folk.

Det må meget håbes at slægterne bestandig har syn og sans for det, for at fortid og nutid betinger en god fremtid.

Og historien er jo værd at dyrke, fordi den fortæller om det større fællesskab og den mindre enheds vældige gerning når det lykkedes bedst, og derved viser vej trods ændrede vilkår. - Og jeg tror at historien er landbostandens bedste vejviser - var det og er det nu. Det gik op og ned i den lange tid vi har viden om. Den frie bonde blev en trælbundet slave, en bærer af byrder og så igen en fri tjener for fremskridtet, og nu er han en producent under økonomisk tryk, en rentebebyrdet, men dog selvstændig arbejdende hverdagsmand med holdninger og meninger og præget af glansen fra oplysningstiden, da højskole og andelsbevægelse gav rejsning og udsyn. Der går ikke nogen lige linie der viser nye landvindinger uden afbræk, men historien fortæller om grundvilkårene for sund levevis, om menneskets iboende kræfter så fremgangen nås.

Der står altid en nytids bonde i sin stald og på sin ager med kundskaber og lyst til gerningen og i historisk perspektiv er der blot at håbe, at han ikke opfattes som en minoritet der kan kanøfles.

Så ved vi det går galt for helheden. Det danske folk bør opfatte sin bonde som det han er: En villig tjener i den fælles husholdning og vise ham det hensyn og den respekt han i fortid og nutid har gjort sig fortjent til. Så vil det gå godt. Hvis ikke sættes en kraftkilde til side og alle vil få det ringere. De der lægger guldæggene så den store fortjeneste, uden den store import, ses, er de der tilskynder til sundere vilkår for alle.

- Og det skal være vort store jubilæumsønske, at der ses en perspektivrig erkendelse vendende sig til mange sider af landbrugsvirket, fagligt og personelt i sogn og by. Det er ikke ubeskedent at bede om denne erkendelse, for vi har historien at pege på med en rigdom og en opgang i følge, som viser hen til en fremtid der kan blive bedre, blot vi vil være noget for hinanden og lade være at baste og binde udfra klassehensyn og magtbud i lovgivning.

Vi har i Dansk Slægtsgaardsforening fortsat - og vi har lov at sige trofast, efterlevet historiens bud om at huske det forgangne, gøre godt i nuet på fortidens grund og tænke på dagen i morgen ved at overlade efter evne, det som skønnedes værd at give videre. Hen over det hele har brobyggeriet været det fundamentale. Man kan nemlig altid erkende forbindelsen bagud og fremefter. Det er en vilje- og forståelsessag.

Dette at bygge bro, at åbne øjne og øren, at lune og kitte er det positive, at sætte skel er det negative. Det vil vi ikke og ingen har villet det. I 1941 måtte vi være redelige og ærlige og ville noget, for at redde noget. Det skete da også. Og bonden var sig bevidst dette. Og siden har mange prøvet at løfte arven. Danske Slægtsgårdsfolk skal derfor nævnes med hæder og ære:

Jørgen Petersen, Chr. Dam, Niels Slemming, H. M. Markersen, Chr. R. Christensen, Thomas

B. Thomsen, Jens Skau, P. K. Hofmansen, Hans Balle, Salomon Frifelt, Ib Poulsen, Jens Jensen, Soed; ingen nulevende nævnt, men i tankerne lever mange som også er her tilstede, og takken følger vi til, til alle disse præget af dansk oprigtighed. Ja og nej folk var de af et ærligt sind. At leve er at ville, det vil vi minde hinanden om i erindring om mennesker og gerninger over de 40 år.

Så spejder vi da fra vort nære ståsted og i det brede sigte efter fremtidens muligheder. Vi håber, og vil virke på fundamentets grund. Og det er det historiske, og så hjemmets virkelighed tilsat slægtens meningsfyldte liv. Vi vil fortsat være os selv, ikke statsfæstere, ikke kapitalslaver, ikke socialistiske kollektivist, men danske bønder på

egen jord og i eget hus, uden forskrifter for produktionen og det selvstændige virke. Vi vil være frie i hverdagen, jævne i de folkelige kredse, ydende hjemme og ude, bevidste hvor vi er og nationalt forpligtede. Denne målsætning sætter vi frem, en målsætning må vi have hvis det skal bære. Hvis ikke så brister meget. Prioriteter og offentlige krav kan hæmme, men bag krisens tunge byrde er der håb. Det har altid været et håb at holde sig til, og det bærer igennem. Som forfædrene gjorde det, må vi også holde håbets fane højt.

Et håbefuldt hurra for den danske bondestand og for Slægtsgaardens indslag i dansk bondeliv fremover. Den leve!

Jens Peter Petersen.

De sidste billeder

er hentet fra underholdningen...

Kapelmester Erik Ledstrup og hans mænd leverede taffelmusikken og spillede til dans.

Køgeegnens spillemænd og folkedansere var et festligt indslag.

Dødsfald

Knap 90 år gammel døde gdr. Arnold Nielsen, Gadstrup ved Nr. Åby i april måned.

Arnold Nielsen ejede gården »Gadstrup Skovlund«, som har været i slægtens eje i 12 generationer.

Selv var Arnold Nielsen meget slægtsinteresseret og studerede med pietet de gamle papirer. Denne interesse førte til, at han lige fra starten blev medlem af »Dansk Slægtsgaardsforening«, hvor han en overgang sad i

Fynskredsens bestyrelse. I 1975 overlod han gården til en datter og svigersøn (Peter Jessen Davidsen) - Selv om han aldrig havde tragtet efter offentlige hverv, havde han haft et rigt liv gennem dygtig pasning af sin gård og sine slægtsstudier.

Han var en agtet og respekteret mand og fra »Dansk Slægtsgaardsforening« skal til den gamle hædersmand lyde: »En tak for dit virke, og et ære være dit minde«.

Red.

NORDSJÆLLANDS-KREDSSEN

har udflugt lørdag den 8. august.

Kl. 14 samles man hos Inge og Herluf Brogaard Jensen, Maglehøjgaard, Vejleby Mark pr. Skibbe til en kop kaffe - Kl. 15.30 besøger man Jægerspris Slot og slotspark - Kl. 17.00 besøger man gdr. Jørgen Due, Enghøjgaard, Skibby - og kl. 18.30 er der spisning på Sønderby Kro.

Alle er velkomne - også fra andre kredse.

Bestyrelsen.

HØSTREJSE til BORNHOLM

26.-30. september - Pris 1250 kr., alt incl.

Busafgang fra Korsør - alle Bornholms seværdigheder samt Christiansø besøges.

Kærne-Rejser

Telf. 03 - 61 00 23

Jens og Anna Jensens fond...

udlåner penge til unge landmænds etablering, også ved generationsskifte. Årlige ydelse uden kurstab for tiden 12 procent, hvoraf 9 procent er rente. Henvendelse til:

Proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, Rynkeby, telefon (09) 39 13 17.

Henvendelse til fonden skal være indsendt senest 1/6 eller 1/12 hvert år.

**Landbrugslån...
til nybygning-grundforbedring-
maskinindkøb-
besætningsudvidelse-
teknisk rationalisering-
generationskifte etc...**

**Ring...
og få bedre råd!**

**FORENEDE
KREDITFORENINGER**

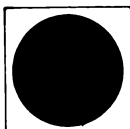
Otto Mønstedts Plads 11 · Postboks 333   Mageløs 2 · Postboks 343
1503 København V · Tlf. (01) 15 34 34   5100 Odense C · Tlf. (09) 11 77 77

**Jyllands
Kreditforening gør
noget særligt ud af
jydernes lånesager..**

**JYLLANDS
KREDITFORENING**

6100 HADERSLEV: Åstrupvej 13. Tlf. (04) 52 70 00
6950 RINGKØBING: Herningvej 3. Tlf. (07) 32 01 11
8800 VIBORG: Sct. Mathiasgade 1-3. Tlf. (06) 62 33 33
9100 AALBORG: Boulevarden 43. Tlf. (08) 12 38 77
8260 ÅRHUS-VIBY J: Kongsgårdsvej 6. Tlf. (06) 14 88 00

**SPAREKASSEN
SYDJYLLAND**

Alle medlemmer
bør have . . .

Fås på sekretariatet,
hos redaktøren samt
hos kredsformændene.
Pris 20 kr.

Det ny emblem

Vi skaffer penge til gårde.

København: Jarmers Plads 2
1590 København V, Tlf. (91) 12 53 00

Århus: Åboulevarden 69,
8100 Århus C, Tlf. (06) 12 53 00

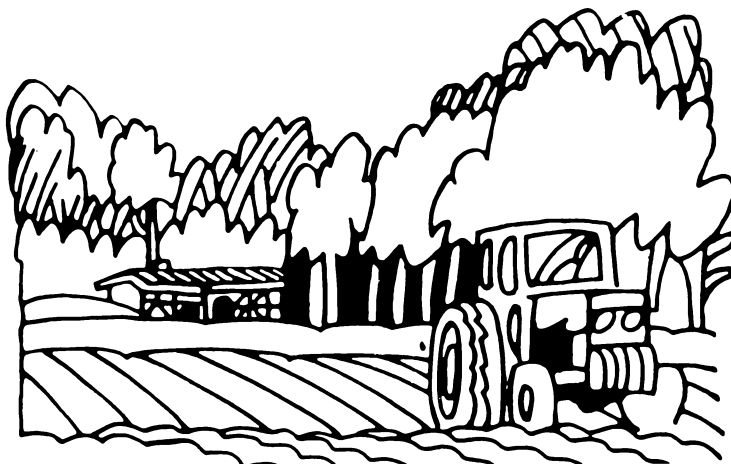
Herning: Viborgvej 1,
7400 Herning, Tlf. (07) 12 53 00

Afd.kontor i Ålborg: Algade 38,
9100 Ålborg, Tlf. (08) 12 53 00

Afd.kontor i Odense: Jernbanegade 16,
5000 Odense, Tlf. (09) 12 53 00

Kreditforeningen Danmark

**Et A-rentebevis fra Andelsbanken
giver stigende rente år for år
-uden at Deres penge er bundet.**

 ANDELSBANKEN